

21.05.2026

T.C.
ÇANKIRI KARATEKİN
ÜNİVERSİTESİ BOLOGNA
EŞGÜDÜM KOMİSYONU (BEK)
BAŞKANLIĞI
ÜNİVERSİTE YÖNETİM BİLGİ
SİSTEMİ (ÜBYS) DERS BİLGİ
PAKETİ HAZIRLAMA KILAVUZU
(02/03/2024)

(REVİZYON: 21/05/2026)

Hazırlayan:
Prof. Dr. Alpaslan KUŞVURAN

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
BOLOGNA EŞGÜDÜM KOMİSYONU (BEK)

02/03/2024

BELGE NO: 02/02

MAYIS
2026

REVİZYON TARİHİ: 21/05/2026

Prof. Dr. Alpaslan KUŞVURAN

Üniversitemiz Bologna Süreci kapsamında Bologna Eşgüdüm Komisyonu (BEK) tarafından yapılan duyurulara, konuya ilişkin bilgilere, kılavuzlara ve formlara Üniversitemiz Bologna Web sayfasından erişim sağlayabilirsiniz.

Bologna Web Sayfası: <https://cakubologna.karatekin.edu.tr/tr>

Her türlü soru, görüş ve öneri için bizimle bologna@karatekin.edu.tr veya bolognadestek@karatekin.edu.tr e-posta adresleri üzerinden iletişime geçebilirsiniz.

Bologna sürecine yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Alpaslan KUŞVURAN
Çankırı Karatekin Üniversitesi
Bologna Eşgüdüm Komisyonu (BEK) Başkanı
21/05/2026

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
BOLOGNA EŞGÜDÜM KOMİSYONU (BEK)

02/03/2024

BELGE NO: 02/02

REVİZYON TARİHİ: 21/05/2026

Prof. Dr. Alpaslan KUŞVURAN

Bu kılavuzun amacı; Bologna Sürecine uyum çalışmaları kapsamında eğitim-öğretim veren bütün ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarını yürüten birimlerin [Üniversite Yönetim Bilgi Sistemi \(ÜBYS\)](#) veri tabanı esas alınarak her bir ders için,

1. Bologna Ders Bilgi Paketlerinin girişlerine,
2. Ders hakkında Genel Bilgiler (Ders Genel) vermelerine,
3. Ders Öğrenme Çıktılarını yazmalarına,
4. Haftalık Ders İçeriklerini oluşturmalarına,
5. Ders İş Yükü girişlerini yapmalarına,
6. Ders Değerlendirme türlerini belirlemelerine,
7. Ders Öğrenme Çıktıları ile Program Yeterliliklerini ilişkilendirmelerine
8. Ders öğretim planlarını hazırlamalarına,
9. Ders öğrenme çıktılarına ulaşabilmek için gerekli iş yükünü ve AKTS kredilerini hesaplamalarına,
10. Her program için tüm bilgileri **Türkçe ve İngilizce** olarak hazırlamalarına **destek olmak ve iyileştirmektir.**

İÇİNDEKİLER

1. Ders Bilgi Paketi Hazırlama Aşamaları
2. Ders Planlarında Dikkat Edilecek Hususlar

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
BOLOGNA EŞGÜDÜM KOMİSYONU (BEK)

02/03/2024

BELGE NO: 02/02

REVİZYON TARİHİ: 10/09/2024

Prof. Dr. Alpaslan KUŞVURAN

BÖLÜM III: DERS BİLGİ PAKETİ HAZIRLAMA AŞAMALARI

Ders Tanım ve İçerikleri: [Üniversite Bilgi Yönetim Sistemi \(ÜBYS\)](#) üzerinden öğretim üyesi/görevlisi tarafından sisteme giriş yapılır.

Öğretim Elemanları → Öğretim Elemanı Sistemi → Öğr. Elemanı & Danışmanlık İşlemleri sekmesi tıklanır. Açılan pencerede sol üstten ikinci sekmenin üzerine gelinerek **Ders Tanım ve İçerikleri** sekmesi tıklanır. Buradan **Birim** sekmesi alanından ilgili Akademik Birim → Bölüm sekmesi tıklanır ve öğretim elemanının üzerine tanımlı olan dersler açılır ve o ders ile ilgili işlemler yapılır.

Güncellemelerde dikkat edilmesi gereken hususlar, genel kurallar, otomasyon sistemi kullanımı ve diğer kılavuz / formlara **Üniversitemiz Bologna Bilgi Sistemi Web Sayfasında** <https://cakubologna.karatekin.edu.tr/> → “Kılavuzlar ve Formlar” → **3. Ders Bilgi Paketi Hazırlama ve Güncelleme** sekmesinden ulaşılabilmektedir. **Güncellemelerin burada yer alan açıklamalar, kılavuzlar ve formlarda yer alan esaslara göre yapılması gerekmektedir.**

Ders Planlarında Dikkat Edilecek Hususlar

Önemli Not: *Türkçe ve İngilizce veya Yabancı Dil seçenekleri ayrı ayrı tanımlanmalıdır.*

1- Genel Bilgiler

Ders Kodu, Ders Adı, Dersin Kredisi, AKTS Kredisi, Versiyon Kodu ve Dersin Verildiği Yıl otomatik olarak tanımlı şekilde yer almaktadır.

A. DERSİN AMACI

Dönem sonunda öğrencilerin kazanması istenilen hedeflere yer verilir. **Dersin amacı, ders öğrenme çıktıları ile ilişkili olmalıdır.**

B. DERSİN İÇERİĞİ

Ders kapsamında yer alan konular ile dersin amacı ve öğrenme çıktıları ve dersin hedefleri arasında bağlantı kurularak özet bilgi şeklinde bir/birkaç cümleye yer verilir. Haftalık ders içerikleri buraya kopyalanmamalıdır. Yarıyıl / yıl boyunca verilecek ders içeriği özet şeklinde ifade edilmelidir.

C. DERSİN KİTABI / MALZEMESİ / ÖNERİLEN KAYNAKLAR

Ders kapsamında kullanılacak **“birden fazla” (en az 2 adet)** ana kaynak ve varsa yardımcı kaynaklara yer verilir. Kaynaklar verilirken güncel versiyonlarının belirtilmesi gerekmektedir. Örneğin, verilen kaynak bir kitap ise ve bu kitabın eski basımına

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
BOLOGNA EŞGÜDÜM KOMİSYONU (BEK)

02/03/2024

BELGE NO: 02/02

REVİZYON TARİHİ: 10/09/2024

Prof. Dr. Alpaslan KUŞVURAN

ulaşılmıyor ve/veya yeni baskısı piyasada bulunuyorsa buna yer verilmelidir.

Kaynak bildirişlerinin, aşağıdaki örneklerde yer alan **kısaltmalar şeklinde** ve her bir başlık altında örnekte kaynaklardaki **yazım kurallarına** uygun olarak verilmesi gerekmektedir.

Türkçe;

Ana Kaynak Bildiriřleri: K1., K2., K3.,
Yardımcı Kaynak Bildiriřleri: YK1., YK2., YK3.,
Ders Notu veya Belge Bildiriřleri: D1., D2., D3.,

İngilizce;

İngilizce Ana Kaynak Bildiriřleri: R1., R2., R3.,
İngilizce Yardımcı Kaynak Bildiriřleri: SR1., SR2., SR3.,
İngilizce Ders Notu veya Belge Bildiriřleri: D1., D2., D3.,

F1. Kitap (Bölüm içermeyen)

- a) Strunk, W., & White, E. B. (2000). The elements of style. (4th ed.). Longman Publishing, New York.
- b) Akyüz, H. (2001). Eğitim sosyolojisinin temel kavram ve alanları üzerine bir araştırma. (1. Baskı). Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul.

F2. Kitap-Editör (Birden fazla yazarlı ve bölüm içeren)

- a) Mettam, G. R., & Adams, L. B. (2009). How to prepare an electronic version of your article. (1st ed.). In B. S. Jones, & R. Z. Smith (Eds.), Introduction to the electronic age (pp. 281–304). E-Publishing Inc., New York.
- b) Kayahan, M. (2014). Gıda Kimyası (4.baskı). İ. B. Saldamlı (Ed.), Lipid kimyası (135-226 s). Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara.
- c) Gastel, B., & Day, R. A. (2019). Bilimsel bir makale nasıl yazılır ve yayımlanır? (How to write and publish a scientific paper?) (Çeviri: Dr. Kemal Koç, Dr. Ayhan Aksoy, Aslı Yazıcıoğlu.) (8. Baskı). Gazi Kitabevi, Ankara.
- d) Erzan, A., Irzık, G., Kansu, E., Ruacan, ř., Tekcan, A., Tolun, A., & Yılmaz Y. (2008). Bilim etiği el kitabı. Türkiye Bilimler Akademisi, TÜBA Bilim ve Düşün Dizisi, 17, Ankara. (Editör: Ayře Erzan).
- e) Yılmaz, K., & Arık, R. S. (2019). Bilim ve araştırma etiği. (2. Baskı). Pegem

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
BOLOGNA EŞGÜDÜM KOMİSYONU (BEK)

02/03/2024

BELGE NO: 02/02

REVİZYON TARİHİ: 10/09/2024

Prof. Dr. Alpaslan KUŞVURAN

F3. Bilimsel Makale

- a) Van der Geer, J., Hanraads, J. A. J., & Lupton, R. A. (2010). The art of writing a scientific article. *Journal of Scientific Communications*, 163(2), 51-59.
- b) Doğan, V. (1999). Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri. *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 7(1-2), 261-272.
- c) Ağaçkesen, M. N., & Öktem, A. (2020). Farklı zamanlarda yapılan hasadın Merit tatlı mısır çeşidinde (*Zea mays L. saccharata* Sturt) taze koçan verimi ve bazı verim unsurlarına etkisi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tarım ve Doğa Dergisi*, 23(1), 69-76.

F4. Web Sayfası

- a) Cancer Research UK. Cancer statistics reports for the UK. (2003). <http://www.cancerresearchuk.org/aboutcancer/statistics/cancerstatsreport/> Accessed 13 March 2003.
- b) Anonim, 2023. Sigma-Aldrich ürün kataloğu. <https://www.sigmaaldrich.com/TR/en/product/sigald/s0882> Erişim Tarihi: 15.01.2023
- c) TÜİK, 2024. Türkiye İstatistik Kurumu Merkezi Dağıtım Sistemi. <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=92&locale=tr> Erişim Tarihi: 29.02.2024

F5. Bildiri (Bilimsel Kongre, Konferans, Sempozyum vb.)

- a) Engle, E.K., Cash, T.F., & Jarry, J.L. (2009, November). The body image behaviours inventory-3: development and validation of the body image compulsive actions and body image avoidance scales. Poster session presentation at the meeting of the Association for Behavioural and Cognitive Therapies, New York, NY.
- b) Kaplan, M., Kökten, K., Yılmaz, Ş. H., Arslan, M., Kale, H., Bozkurt, S., & Temizgök, R. (2015). Kara nohutta (*Cicer arietinum* L.) ekim zamanının ot, tane ve kes verimi ile kalite özelliklerine etkisi. 11. Tarla Bitkileri Kongresi, 7(10).
- d) Çaçan, E., Aydın, A., & Başbağ, M. (2015). Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi Doğal Çayır-Mera ve Vejetasyonlarında Bulunan *Trifolium* Taksonları. Tarla Bitkileri Kongresi, 7-10 Eylül 2015, Çanakkale. 116, 119.

F6. Lisansüstü Tezler

- a) Gökçaya, H.T. 2016. Selenyum uygulamalarının kuraklık stresi altındaki çerezlik balkabağı (*Cucurbita pepo* L.) bitkisinin gelişimine ve antioksidant enzim aktivitelerine etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Toprak Bilimi ve Bitki besleme Anabilim Dalı, 113 sayfa, Van.
- b) Boztepe, A. 2022. Harran ovası koşullarında tatlı mısırdada (*Zea mays* L. *saccharata* Sturt.) farklı azot dozlarının ve sıra üzeri mesafelerinin verim ve verim özellikleri üzerine etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Harran Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarla Bitkileri Anabilim Dalı, 65 sayfa, Şanlıurfa.

F7. Veri Grubu (Dataset)

- a) Oguro, M., Imahiro, S., Saito, S., Nakashizuka, T. (2015). Mortality data for Japanese oak wilt disease and surrounding forest compositions. Mendeley Data, v1. <https://doi.org/10.17632/xwj98nb39r.1>.

F8. Yasal Mevzuat (Kanun, Kararname, Yönetmelik, Yönerge, Tebliğ vb.)

- a) Türk gıda kodeksi bulaşanlar yönetmeliği, Resmî Gazete Sayı: 28157, 28 Aralık 2011.
- b) Mera Kanunu, Resmî Gazete Sayı: 23272, 25/02/1998

D. PLANLANAN ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ VE ÖĞRETME YÖNTEMLERİ

Bu bölümde, dersin öğrenme çıktılarının öğrencilere kazandırılmasına yönelik olarak kullanılacak öğretim yöntemleri ve öğrenme etkinlikleri açıklanmalıdır. Dersin niteliğine uygun olarak anlatım, soru-cevap, tartışma, örnek olay incelemesi, problem çözme, uygulama, laboratuvar çalışması, proje hazırlama, sunum, grup çalışması, saha/teknik gezi, bireysel çalışma ve ödev gibi yöntem ve etkinliklerden yararlanılabilir.

Öğretim yöntemleri belirlenirken dersin amacı, içeriği, öğrenme çıktıları ve ölçme-değerlendirme yöntemleri dikkate alınmalıdır. Öğrencinin derse aktif katılımını destekleyen, teorik bilgiyi uygulama ile ilişkilendiren ve bağımsız öğrenme becerisini geliştiren yöntemlere yer verilmelidir.

Ders bilgi paketine giriş yapılırken, ilgili ders kapsamında uygulanacak yöntem ve etkinlikler açık, anlaşılır ve dersin yapısına uygun şekilde belirtilmelidir. Dersin yalnızca teorik ya da uygulamalı olmasına göre açıklama farklılaştırılmalı; kullanılmayan yöntemlere yer verilmemelidir.

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
BOLOGNA EŞGÜDÜM KOMİSYONU (BEK)

02/03/2024

BELGE NO: 02/02

REVİZYON TARİHİ: 10/09/2024

Prof. Dr. Alpaslan KUŞVURAN

E. DERS İÇİN ÖNERİLEN DİĞER HUSUSLAR

Öğrencinin, dersin amacı ve öğrenme çıktıları hedefine tam olarak ulaşabilmesi için yapması gerekenlere öneri şeklinde yer verilir.

F. DERSİ VEREN ÖĞRETİM ELEMANI YARDIMCILARI

Bu bölümde, dersin yürütülmesinde dersi veren öğretim elemanına destek olan öğretim elemanı, araştırma görevlisi veya uygulama/laboratuvar çalışmalarında görev alan yardımcı personel varsa belirtilmelidir.

Ders kapsamında yardımcı öğretim elemanı bulunması halinde ilgili kişinin adı, soyadı, unvanı ve dersteki görevi yazılmalıdır. Yardımcı öğretim elemanı bulunmayan derslerde ise aşağıdaki ifade kullanılabilir:

“Bu ders kapsamında dersi veren öğretim elemanına yardımcı öğretim elemanı bulunmamaktadır.”

G. DERSİN VERİLİŞİ

Bu bölümde, dersin hangi yöntem ve yaklaşımlarla yürütüleceği açıklanmalıdır. Dersin teorik, uygulamalı, laboratuvar, atölye, uzaktan, yüz yüze veya karma öğretim şeklinde verilip verilmediği belirtilmelidir. Ayrıca ders sürecinde kullanılacak anlatım teknikleri, görsel materyaller, uygulama örnekleri, öğrenci katılımını destekleyen etkinlikler, ödevler, proje çalışmaları ve değerlendirme süreçleri açıkça ifade edilmelidir.

Dersin verilışı açıklanırken dersin amacı, öğrenme kazanımları, haftalık ders planı, program çıktıları ve ölçme-değerlendirme yöntemleriyle uyumlu bir anlatım tercih edilmelidir. Açıklamada, öğrencilerin derse aktif katılımını destekleyen ve mesleki bilgi, beceri ve yetkinlik kazanmalarını sağlayan öğretim süreçlerine yer verilmelidir.

Örnek açıklama:

“Ders, haftalık ders planı ve öğrenme kazanımları doğrultusunda teorik anlatım, görsel materyal kullanımı, soru-cevap, tartışma ve uygulama örnekleriyle yürütülecektir. Ders kapsamında öğrencilerin aktif katılımı teşvik edilecek; mesleki bilgi, beceri ve yetkinliklerini geliştirmeye yönelik örnek olaylar, uygulamalar ve ödevlerden yararlanılacaktır.”

2- Öğrenme Çıktıları

Dersi tamamlayan öğrencinin sahip olacağı yetkinliklere (bilgi, beceri, yetkinlikler, davranış vb.) yer verilir. **Öğrenme çıktıları öğrenme deneyiminden sonra öğrencinin**

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
BOLOGNA EŞGÜDÜM KOMİSYONU (BEK)

02/03/2024

BELGE NO: 02/02

REVİZYON TARİHİ: 10/09/2024

Prof. Dr. Alpaslan KUŞVURAN

yeni davranışlarının neler olacağını ortaya koyar. Öğrenme çıktıları, bir öğrenme sürecini tamamlayan öğrencinin neleri bileceği, anlayacağı ve/veya yapabileceğini açıklayan ifadelerdir. Öğrenme çıktısı, spesifik olarak bir derse özel öğrenmeyi içerebileceği gibi, eğitim boyunca kazanılacak problem çözme, etkili ekip çalışması yapma gibi bir beceriyi de içerebilir.

Öğrenme çıktıları yazılırken aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir.

- a) Öğrenme çıktılarında bilgi, beceri veya tutumlar gözlemlenebilir ve ölçülebilir şekilde tanımlanmalıdır.
- b) Ders öğrenme çıktılarının; alanın ihtiyaçları, programın amaç ve yeterlikleri, dersin amacı ile ilişkili ve uygun olmasına dikkat edilmelidir.
- c) Öğrenme kazanımları; dersin seviyesine (Ön Lisans, Lisans, Lisansüstü vb.) uygun olmalıdır.
- d) Öğrenme kazanımları gözlemlenebilir, ölçülebilir ve değerlendirilebilir olmalıdır.
- e) Herkes için anlaşılır olmalı, yoruma açık olmamalıdır.
- f) Öğrenme çıktıları, öğrencilerin ders ya da modül eğitimi ile kazanacağı yetkinlikleri net olarak yansıtmak sayıda olmalıdır: Dersteki her temel konu için 1 ile 3 öğrenme çıktısı uygun olabilir. Üç (3) Kredilik ders için 3-5 adet öğrenme çıktısı uygun olabilir. **ÖNEMLİ:** Öğrenim çıktısı sayısı belirlenirken, her bir öğrenim çıktısının **“Değerlendirme Ölçütlerinde verilen etkinliklerden en az biri ile ölçülebilmesi”** gerektiği unutulmamalıdır.
- g) **Öğrenme çıktıları yazılırken, her öğrenme çıktısı için sadece bir fiil kullanılır** ve kullanılması gereken fiiller ‘Bilişsel alan’, ‘Duyuşsal alan’ ve ‘Psikomotor (Devinişsel) alan’ olmak üzere aşağıda listelenmiştir. **Bilmek, anlamak, öğrenmek, aşına olmak, maruz kalmak, haberdar olmak gibi belirsiz terimlerden kaçınılmalıdır.** Bu terimler, öğrenme kazanımlarından ziyade öğretme amaçlarına yöneliktir. İngilizce program çıktılarında kullanılan fiiller de aşağıda yer almaktadır.

BİLİŞSEL ALAN

Hatırlama	Anlama	Uygulama	Analiz	Değerlendirme	Yaratma
Uzun süreli bellekten ilgili bilgiyi hatırlama. Örnek fiiller: Tanımlama Hatırlama Listeleme Tanıma İşaret etme Adlandırma Sıralama Eşleştirme	Sözlü, yazılı, sembol ve grafik iletişimi gönderilen mesajlardan anlam çıkarma. Örnek fiiller: Örneklendirme Yorumlama Yeniden düzenleme Değiştirme Özetleme	Verilen bir durumda bir işlemi kullanma veya yapma. Örnek fiiller: Uygulama Düzenleme Yürütme Çalıştırma Çözme Kullanma Hazırlama Hesaplama Yapma	Bütün halindeki parçaların içerisindeki materyalleri ayırma ve tüm yapıyla ve kısımlarıyla olan ilişkileri belirleme. Örnek fiiller: Analiz etme Kategorize etme Karşılaştırma Neden-sonuç ilişkisi kurma Öğelere ayırma Eleştirme Anahatlarını gösterme	Kriter ve standartlara göre hüküm verme. Örnek fiiller: Bir araya getirme Birleştirme Yapılandırma Dizayn etme Geliştirme Yaratma Planlama Önerme Yeniden düzenleme Tasarlama Karar verme	Tutarlı veya fonksiyonel bir form oluşturmak için parçaları bir araya getirme, yeni bir yapı içerisinde parçaları organize etme. Örnek fiiller: Değerlendirme Çıkarımda bulunma Gerekçeleştirme Destekleme Araştırma Çözme

Table 1: Anderson's et al (2001) Cognitive Revised Domain

	Remember	Understand	Apply	Analyze	Evaluate	Create
Factual Knowledge	List	Summarize	Classify	Order	Rank	Combine
Conceptual Knowledge	Describe	Interpret	Experiment	Explain	Assess	Plan
Procedural Knowledge	Tabulate	Predict	Calculate	Differentiate	Conclude	Compose
Metacognitive Knowledge	Appropriate Use	Execute	Construct	Achieve	Action	Actualise

DUYUŞSAL ALAN				Kişilik haline getirme
Alma Bilgiyi öğrenme isteği. Ör. Diğerlerini saygı ile dinleme	Tepkide bulunma	Değer verme	Düzenleme	Bireyin, tutarlı ve belirli bir tutum içerisinde kendi davranışlarını kontrol ederek, kendi inançlarını, fikirlerini ve davranışlarını kapsayan bir değerler sistemine sahip olması. Ör. Bağımsız çalışmada kendine güven
	Bireyin kendi öğrenme sürecine katılımı. Ör. Sunum yapmaya isteklilik, tartışmalara katılma	Bireyin bir değerden bir sözü kabul etmesine kadar uzanan geniş bir alanı kapsar. Ör. Bireysel ve kültürel farklılıklara duyarlık, demokratik süreçlere inanma.	Bireyin, kendi ve diğerlerinin değerleri arasındaki çatışmaları çözmesi ve değerleri içselleştirmesi. Ör. Meslek etiği ilkelerini kabul etme, kendi davranışının sorumluluğunu alma.	
<p>Örnek fiiller: Harekete geçme, kabul etme, tamamlama, mücadele etme, müdahale etme, savunma, tartışma, gösterme, takip etme, dinleme, yargılama, sıralama, düzenleme, katılma, paylaşma, ilişkilendirme, rapor etme, çözme, destekleme, değer verme, iş birliği yapma, sentezleme, değerlendirme, uygulama, soru sorma.</p>				

Table 2: Affective Domain

Level	Characteristic	Some Verbs
Receiving	Developing awareness of ideas and phenomena	Ask Follow Reply Accept Prefer
Responding	Committing to the ideas etc by responding to them	Answer Recite Perform Report Select Follow Explore Display
Valuing	Being willing to be seen as valuing certain ideas or material	Justify Propose Debate Relinquish Defend Initiate
Organization and Conceptualisation	To begin to harmonise internalized values	Arrange Combine Compare Balance Theorize
Characterisation by Value	To act consistent with the internalised values	Discriminate Question Revise Change

PSİKOMOTOR (DEVİNİŞSEL) ALAN

Algı	Hazır bulunuşluk	Kılavuzla yapma	Mekanikleşme	Beceri haline getirme	Adaptasyon	Yaratma
Fiziksel faaliyetin gerçekleştirilebilmesi amacıyla gözlemlenen ipuçlarını kullanabilme	Belirli bir eylemi gerçekleştirme için hazır bulunuşluk	Bir fiziksel beceriyi kazanmaya yönelik deneme yanılma girişimi	Öğrenilen beceriler alışkanlık haline gelir. Hareketler daha düzgün bir şekilde daha az çaba harcayarak ve daha profesyonelce yapılır	Eylem boyunca yapılan hareketler otomatikleşmiştir, aktivite çok az bir çaba sarf ederek doğru bir şekilde profesyonel olarak gerçekleştirilir.	Bu aşamada beceriler oldukça gelişmiştir ve birey her hangi bir sorun çıktığında ya da özel istekler doğrultusunda öğrendiği hareketleri değiştirebilme yetisine sahip olur.	Beceriler, özel durumlarda yaratıcılığın kullanılabilmesini sağlayacak kadar profesyonelleşir.

Örnek fiiller: Seçme, tanımlama, ayırt etme, ilişkilendirme, başlama, gösterme, hareket etme, tepkide bulunma, gösterme, izleme, tekrar etme, yapılandırma, güçlendirme, organize etme, uyarılma, değiştirme, yeniden organize etme, çeşitlendirme, ayarlama, birleştirme, oluşturma, yapma, sonuç çıkarma.

Table 3 Psychomotor Domain

Level	Characteristic	Some Verbs
Perception / Observing	Here the student is simply observing the procedure	Observe Listen Detect
Guided Response / Imitation	The student can follow instructions but needs to be instructed	Copy React Follow Reproduce
Mechanism	This is an intermediate stage where proficiency and confidence are growing	Organise Manipulate
Complex response	Proficiency has grown and performance is quick and accurate with little or no hesitation	The verbs are essentially the same as Mechanism, but modified by 'accurately' or 'quickly'
Adaptation	The student has such ability that they can combine and integrate related aspects of the skill without guidance	Reorganise Alter Rearrange Vary Internalise
Origination	The student has internalized automatic mastery of the skill	Compose Construct Design Initiate Create

3- Haftalık İçerik

Üniversitemizde eğitim-öğretim her bir yarıyılıda 14 hafta (yıllık öğretimde 28 hafta) şeklindedir. Dolayısıyla dersin içeriğini genel olarak yansıtabilecek şekilde kısa ve anlaşılır bir şekilde konu başlıklarının girilmesi gerekmektedir. Ders; uygulama veya laboratuvar içeriyorsa, uygulama/laboratuvar dersinin içeriği hakkında bilgilere (ön hazırlık, malzeme temini, yapılacak deney/çalışma ayrıntıları vb.) yer verilir.

Haftalık ders içerikleri yazılırken aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir.

- 14 haftalık konularda “**Vize, Quiz, Ödev, Proje, Konu Tekrarı, Sunumların Yapılması, Genel Tekrar vb.**” yer almamalıdır.
- Yazım ve imla kurallarına dikkat edilmelidir.
- Farklı haftalarda aynı konu başlıklarının girilmesi gerekiyorsa; sonuna I-II-III şeklinde ekleme yapılmalıdır. **Ör: Bilim tarihi-I, Bilim tarihi-II vb.**
- Teorik, Uygulama ve Laboratuvar kısmında tanımlanan konuların haftalar ölçeğinde hangi kaynaklarda yer aldığına Ön Hazırlık bölümünde genel bilgi şeklinde yer verilmelidir. Ayrıntı vermek isteyenler sayfa numarası ya da daha spesifik bir şekilde açıklayabilir. **Ör: K1-Bölüm 5, K2-Bölüm 7, 8, YK1-Giriş vb.**

4- İş Yükleri

Bu bölümde; ders değerlendirme sekmesi altında tanımlanan ölçütlerin ayrıca ders iş yükü sekmesinde de eklenmesi gerekmektedir. İş yükü, öğrencinin hedeflenen öğrenme kazanımlarına ulaşabilmek için dersle ilgili olarak **ders saati içinde ve ders saati dışında gerçekleştirdiği bütün çalışmaları** (derse katılım, ara sınavlar, yıl sonu sınavı, quizler, bireysel çalışmalar, ödevler, saha çalışmaları, projeler, makale okumaları, sunuma hazırlık, deneyler, laboratuvar çalışmaları vb.) kapsamaktadır. 1 AKTS = 25-30 saatlik iş yüküne karşılık gelir. **Üniversitemizde bu süre 30 saat olarak belirlenmiştir.**

Bir dersin AKTS/İş yükünün belirlenmesinde; öğrencinin ders içi ve dışındaki aktivitelere harcadığı süre, derste hedeflenen öğrenme kazanımları, seçilen öğrenme ve öğretme yöntemleri, seçilen ölçme/değerlendirme teknikleri, ders programının yapısı ve tutarlılığı (dersler arasındaki tutarlılık, derslerin yeri vb.), öğrencinin yeteneği ve çabası ve öğrenim süresi gibi faktörler etkilidir.

AKTS-iş yükü ile ilgili hesaplama aracı sistemde otomatik olarak yer almaktadır. Dersin AKTS Kredisi ile iş yükü uyumlu olmadığına sistem uyarı vermektedir.

E-KAMPÜS OBS otomasyon sisteminde, daha önceden kullanmış olduğumuz UBİS'e kıyasla, daha fazla seçenek çıkmaktadır.

Ders iş yükü türlerine ait genel açıklamalar aşağıda yer almakta olup, en uygun aktivite / iş yükü türünün tanımlaması dersin sorumlu öğretim üyesi / görevlisi tarafından yapılacaktır.

- a) **Alan Çalışması / Alan Gezisi / Gözlem / Örnek Vaka İncelemesi / Uygulama / Pratik:** Ders kapsamında, teorik veya uygulamalı olarak anlatılan konuların daha iyi anlaşılması, pekiştirilmesi veya yapılacak çalışmanın bu konuların tamamlayıcısı olması durumunda yer verilir. Etkinlik için belirlenecek toplam iş yükü (saat); alan çalışması, gezisi vd. sayısı x bu çalışma için öngörülen süre (saat) dikkate alınarak girilmelidir.
- b) **Ara Sınav / Quiz / Laboratuvar / Laboratuvar Ara Sınavı / Rapor Sunma / Sözlü Sınav / Final Sınavı / Deney Sonrası Quiz:** Üniversitemiz Ön Lisans ve Lisans Eğitim Öğretim Yönetmeliği'ne göre en az 1 adet ara sınav ve final yapılması zorunlu olup, bu kapsamda gerçekleştirilecek sınav sayısı ve süresine yer verilmelidir. Bu bölümde öğrencinin sınavlara hazırlanmak için harcayacağı süre dikkate alınmamalıdır.
- c) **Ara Sınav / Quiz / Laboratuvar Sınavı / Final İçin Bireysel Çalışma:** Öğrencinin ara sınav(lar)a vd. hazırlanmak için ders saati dışında harcayacağı süre dikkate alınarak tanımlama yapılır. Şayet 1 adet ara sınav vd. yapılacaksa, toplam iş yükü ara sınavın gerçekleştirileceği hafta dikkate alınarak hesaplanmalıdır.
- d) **Beyin Fırtınası / Makale Kritik Etme / Takım / Grup Çalışması / Tartışma:** Ders kapsamında, teorik veya uygulamalı olarak anlatılan konuların daha iyi anlaşılması, pekiştirilmesi, konunun içselleştirilmesi, farklı yönleriyle ele alınması vb. için öğrencilerin veya ilgili konu hakkında görüş bildirmeye yetkin kişilerin bir araya gelerek yapmış oldukları aktiviteler bu kapsamda değerlendirilir. Bu tür çalışmalar için dönem boyunca kez kere ve hangi sürelerde bir araya gelecekleri dikkate alınarak giriş yapılır.
- e) **Bireysel Çalışma:** Dersin daha iyi kavranması için öğrencinin ders saati dışında yapacağı; ön çalışma, pekiştirme, konu tekrarı vb. aktiviteler göz önüne alınarak hafta sayısı x süre verileri girilir.

- f) **Bütünleme Sınavı:** Öğrencinin yarıyıl (yıl) içi ve yarıyıl (yıl) sonu etkinliklerden alacağı notlar yıl sonu başarı puanına etki edeceğinden, öğrencinin bütünlemeye kalma varsayımı üzerinden bir hesaplama yapılmamalıdır. Bu bölüm değerlendirmeye dahil edilmemelidir.
- g) **Deney / Performans:** Dersin uygulama veya laboratuvar saati dışında öğrencinin konuyu daha iyi kavraması için gerçekleştireceği faaliyetler bu kapsamda değerlendirilir.
- h) **Derse Katılım:** Üniversitemiz Ön Lisans ve Lisans Eğitim Öğretim Yönetmeliği'ne göre bir yarıyıl eğitim-öğretim süresi 14 hafta olduğu için Etkinlik için belirlenecek toplam iş yükü (saat); 14 x teorik ders saati şeklinde girilmelidir.
- i) **Ev Ödevi:** Ders kapsamında öğrenciye verilen ve belli bir teslim süresinden sonra ölçme ve değerlendirmeye tabi tutulan ödevler veya dersin daha iyi kavranması için verilen ödevler bu kapsamda değerlendirmeye alınır. Problem çözümüne dayalı ödevler, araştırma bazlı ödevler, atölye çalışmaları vb. bu kapsamda değerlendirilir.
- j) **Makale Yazma / Rapor:** Dersin pekiştirilmesi, konunun içselleştirilmesi, öğrencinin yetkinliğinin artırılması için verilen görevler bu kapsamda yer alır.
- k) **Rapor / Proje Hazırlama:** Ders kapsamında verilen her türlü rapor ve proje hazırlığı için öğrencinin ders saati dışında harcayacağı zaman bu kapsamda değerlendirilir. Bitirme projesi ve tezler bu kapsama girmektedir.
- l) **Rapor / Proje Sunma:** Ders kapsamında verilen her türlü rapor ve projenin sunumuyla ölçme ve değerlendirmeye tabi tutulan rapor ve projeler (bitirme projesi vb.) bu kapsamdadır.
- m) **Seminer:** Program müfredatında yer alan seminer dersi bu kapsamda yer almaktadır.

5- Değerlendirme

Bu bölümde; Yarıyıl (Yıl) İçi Etkinlikleri, Yarıyıl (Yıl) Sonu Etkinlikleri ve Yarıyıl (Yıl) İçi etkinliklerin ve Yarıyıl (Yıl) Sonu sınavının başarı notuna katkısı olmak üzere 3 adet konu başlığı yer almaktadır. Yarıyıl (Yıl) İçi Değerlendirmelerinin (YİD) toplam oranı %100 olacak şekilde dağıtılmalıdır.

Örneğin, YİD; 1 adet ara sınav (%30) ve 1 adet ödev (%30) şeklinde ve bunların yıl sonu başarı notuna katkısı toplamda %60 ve Yarıyıl Sonu Sınavının katkısı %40 ise (Toplam $30+30+40 = 100$), YİD'ler %50 ve %50 olarak yani toplam 100 şeklinde girilmelidir.

Değerlendirme türleri belirlenirken, **AKTS kredisi değerine bakılmaksızın**, 1 adet ara sınav (vize) ve 1 adet yarıyıl sonu sınavı (final) seçilmemesi, dersin AKTS değerine bağlı olarak ayrıca ek ölçütler (2. ara sınav, ödev, quiz, sunum, proje vb.) girilmesi Bologna kriterleri çerçevesinde önem arz etmektedir. Yarıyıl (Yıl) İçi ve Yarıyıl (Yıl) Sonu Etkinliklerin aşağıda yer alan sınırlamalar dışında tanımlanması durumunda sistem otomatik olarak uyarı verecektir.

Dersin değerlendirme türleri yazılırken aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir.

- a) Üniversitemiz Ön Lisans ve Lisans Eğitim Öğretim Yönetmeliği'ne göre; ön lisans ve lisans programları için **en az 1 adet ara sınav (vize) ve 1 adet yarıyıl sonu sınavı (final) tanımlanmalıdır.**
- b) Üniversitemiz Ön Lisans ve Lisans Eğitim Öğretim Yönetmeliği'ne göre; ara sınav, kısa süreli sınav, ödev, laboratuvar, deney vb. yarıyıl (yıl) içi etkinliklerin toplamı **%70'in** üzerinde, yarıyıl sonu sınavı (final) etkinliklerinin toplamı **%30'un** altında olamaz.
- c) Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim Öğretim Yönetmeliği'ne Lisansüstü Programlar için Yarıyıl (Yıl) İçi ve Yarıyıl (Yıl) Sonu Etkinliklerinin **sayısı, başarı notuna etkisi, türü vb. için herhangi bir sınırlama bulunmamaktadır.**
- d) Seçilen değerlendirme türünün öğrencinin başarı notuna etki edeceği dikkate alınarak ölçme ve değerlendirme yöntemi göz önünde bulundurulmalı ve ona göre seçim yapılmalıdır.

6- Program ve Öğrenme Çıktıları İlişkisi

Dersin öğretim üyesi / görevlisi tarafından sisteme tanımlanan ders öğrenme çıktıları ile program tanıtım ve çıktıları eşleştirilmelidir. **Program Çıktısı seviyeleri; 1: Çok düşük, 2: Düşük, 3: Orta, 4: Yüksek, 5: Çok yüksek şeklinde puanlanmaktadır.**

Program ve öğrenme çıktıları ilişkisi tanımlanırken aşağıda yer alan hususlara dikkat edilmelidir.

- a) Dersin öğrenim çıktısının hangi program çıktısı / çıktılarına ne ölçüde katkı sunduğu dikkate alınmalıdır.
- b) Herhangi bir öğrenim çıktısı birden fazla program çıktısı ile eşleşebilir. Ancak, öğrenim çıktıları bütün program çıktıları ile eşleştirilmemelidir.
- c) Program Çıktıları o Bölüm / Program / Anabilim Dalından mezun olan öğrencinin eğitim-öğretim hayatı sonunda edinmiş olduğu kazanımların tamamını ifade etmektedir. Dolayısıyla, bir derste bütün program çıktılarına puan verilmesi, öğrencinin başarılı olduğu o dersle, bütün program çıktılarına sahip olduğu, bir diğer ifadeyle öğrencinin başka ders almasına gerek olmadığı anlamını taşımaktadır.

KAYNAKLAR

YÖK Kalite El Kitabı (portal.yokak.gov.tr)
TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)
(<http://tyyc.yok.gov.tr/?pid=48>)
<http://bologna.ankara.edu.tr/belgeler/>

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
BOLOGNA EŞGÜDÜM KOMİSYONU (BEK)

02/03/2024

BELGE NO: 02/02

REVİZYON TARİHİ: 10/09/2024

Prof. Dr. Alpaslan KUŞVURAN